

LITTERATUR

De relevante departementer og direktorater har gitt ut en mengde skriv om asylsøkeres og flyktnings situasjon.

Utdannings- og forskningsdept:

Rundskriv F-38-02: Voksne asylsøkere – norskopplæring.

UDI: *Vertskommune for statlig asylmottak.* Brosjyre, 2002

I tillegg er det gjort en del spesialstudier. Her er noen eksempler:

Djuve, Anne Britt og Kåre Hagen: *"Skaff meg en jobb!" Levekår blant flyktninger i Oslo*, Fafo-rapport 184, 1995

Lofthus, Eivind og Åne Osmunddalen: *Innvandrere og sosialhjelp: "Får mer fordi de trenger mer?"* SSB-rapport 98/7, 1998

Eide, Ketil: *Barn i bevegelse – om oppvekst og levekår for enslige mindreårige flyktninger.* Høgskolen i Telemark, 2000

Berg, Berit og Kirsten Lauritsen: *Enslige flyktninger – kollektive utfordringer. Kommunenes arbeid med enslige mindreårige flyktninger.* SINTEF, 2002

Berg, Berit og Kirsten Lauritsen: *Mellom håp og lengsel – å leve i asylmottak.* SINTEF 1999

Djuve, Anne Britt og Hanne C. Pettersen: *Må de være ute om vinteren? Oppfatninger om barnehager i fem etniske grupper i Oslo.* FAFO-rapport 262, 1998

Moen, Bjørg: *Når hjemme er et annet sted. Omsorg for eldre med minoritetsetnisk bakgrunn.* NOVA Rapport 8/02, 2002

Moen, Bjørg: *Eldresenter på ukjent vei. Flerkulturelle møter mellom eldre mennesker.* NOVA Rapport 16/02, 2002

NYTTIGE INTERNETTSIDER:

www.udi.no (Utlendingsdirektoratet. NB! fra 2006 skal UDI deles i to: UDI + Integrerings- og mangfoldsdirektoratet) Tlf. 23 35 15 00.

www.udi.no/bibliotek: også for eksterne lånere. 18 000 bind om migrasjonsproblematikk og integrering.

www.bip.no: Barnas og ungdommens innvandringsportal, om temaene asyl, innvandring og integrering.

www.ikm.museum.no (Internasjonalt Kultursenter og Museum)

www.deich.folkebibl.no (Deichmanske bibliotek, stor avdeling med litteratur på mange språk)

Katolske asylsøkere og flyktninger i Norge

– Hvordan kan våre katolske menigheter nå dem?

Pastoralrådet Oslo katolske bispedømme
Akersveien 5 – 0177 Oslo
Tlf. 23 21 95 00
E-post: okb@katolsk.no
www.katolsk.no

NOEN TALL OG FAKTA

I 2005 bor det ca. 12 000 mennesker på asylmottak. I tillegg tar Norge imot 1000 overføringsflyktninger (tidligere kalt kvoteflyktninger). Størsteparten av asylsøkerne og flyktningene er enten muslimer eller katolikker, og de fleste er muslimer. Hvis bare ca. 10 % er katolikker, utgjør dette over 1200 mennesker, dvs. en gjennomsnittlig norsk katolsk menighet.

Det er ca. 70 asylmottak innen Oslo katolske bispedømmes grenser. Syv av disse er mottak for enslige mindreårige asylsøkere. Mange asylmottak ligger langt fra den katolske sognekirken. Noen overføringsflyktninger er ikke innom asylmottak i det hele tatt, men bosettes umiddelbart i en kommune.

De fleste av de katolske asylsøkerne og flyktningene kommer fra land i Afrika. I tillegg kommer en del unerte katolikker fra Irak.

ASYLSØKERNES SITUASJON PÅ MOTTAKET

Asylsøkere har ikke lenger rett til advokathjelp når de melder seg for politiet ved ankomst til Norge. På mottaket skal hver familie stille for seg selv, og får penger til dette. De har ikke lenger krav på norskundervisning på mottaket mens deres søknad er til behandling. Flyktninger og asylsøkere er likestilt med norske borgere på de aller fleste områder som gjelder helsetjenester. De skal tilbys en helseundersøkelse når de kommer til landet, og er pliktige til å ta en tuberkulosestest. Barn har rett til grunnskoleopp-læring ved opphold i Norge utover tre måneder. Kommunene skal sørge for passende tilbud.

Det er mottaket som har ansvaret for at det enkelte barn har et tilfredsstillende omsorgstilbud på mottaket.

NYLIG BOSATTE FLYKTNINGER OG ASYLSØKERE

Kommunene har ansvar for å skaffe bolig til flyktninger og asylsøkere etter at opphold på mottak er over. I og med at disse nå har fått en hjemstedskommune, skal de behandles på lik linje med andre vanskeligstilte når det gjelder offentlig hjelp, de er altså ikke en egen kategori. Likevel gir staten kommunene et integreringstilskudd i fem år etter at bosettingen i kommunen har funnet sted. Når det gjelder helsetjenester, er mange vant til at all omsorg gis av familien, og kjenner ikke til eller nøler med å bruke det offentlige tilbudet.

Barnehager kan få tilskudd til tospråklige assistenter til nyankomne utenlandske barn.

Eldre innvandrere har dårligere levekår og helsetilstand enn norske eldre, men bruker offentlige tjenester i mye mindre grad. Mange bor hos familien. Sykehjem og omsorgsboliger ses ikke på som en akseptabel løsning. De har ofte også store kommunikasjonsproblemer.

RELIGIONSUTØVELSE

Religion er knapt nevnt i offentlige dokumenter. Men anledning til religionsutøvelse er viktig, og religiøse synspunkter er gjerne utgangspunkt for holdningen til hele samfunnet man lever i: hva slags arbeid man vil ha, hva slags skole man vil at barna skal gå på, hva slags fritidstilbud man godtar, hvor man vil bo.

OPPGAVER FOR MENIGHETEN

Alle medlemmene i en menighet har ansvar for å ta seg av hverandre.

a) Messer på asylmottakene: Dette er spesielt viktig i de sogn der mottakene ligger langt fra sognekirken. Det krever godt samarbeid med mottaksledelsen. Noen ganger vil ledelsen kanskje foreslå at messen/ skriftemål holdes på et sted i nær tilknytning til mottaket, for ikke å provosere medlemmer av andre religioner.

- b) Kirkeskyss: Det er viktig med regelmessighet og pålitelighet. Beboerne på mottakene må vite at det hver søndag er mulighet for skyss. Denne kan organiseres enten av privatpersoner eller man kan undersøke muligheten for maxitaxi og hvordan tilskuddsordningen til transport er.
- c) Hvordan finner vi de som nylig har blitt bosatt i kommunene? Vi ser etter nye ansikter, vi spør mottakene hvor deres beboere blir bosatt, vi har kontakt med kommunene, presten informerer de som er interessert i denne gruppen når han får melding om flytting osv. Her har kanskje menigheten egne rutiner.
- d) I noen byer er det egne foreninger for etniske grupper. Undersøk om det finnes for eksempel en Afrikansk forening og oppsøk den og del ut informasjon om menigheten. (Det er viktig å ha en informasjonsbrosjyre på flere språk.)
- e) Kirkekaffe: Inviter de nye gruppene til å ta ansvar for en kirkekaffe i ny og ne. Da får de et mer praktisk forhold til menigheten og dens aktiviteter og blir kjent med flere.
- f) Start et norskkurs: Bruk for eksempel Barnebibelen, som har et enkelt språk og bilder, da blir det kombinert norskundervisning og katekese.
- g) Katolsk Forum: Inviter et nytt medlem i menigheten til å snakke om sitt land, sin kultur og Kirkens situasjon i hjemlandet.
- h) UDI arrangerer noen ganger dagsseminarer om land/regioner/ konfliktområder der det kommer eller forventes å komme mange asylsøkere fra. Det er viktig at folk fra menighetene deltar på disse.